

Instanțe de judecată¹

Instanță	Practică
Curtea de Apel Craiova	La nivelul Secției Penale a Tribunalului Olt au fost identificate cereri în limbile minoritare recunoscute în România prin Legea nr. 282/2007 privind ratificarea Cartei europene a limbilor regionale sau minoritare adoptată la Strasbourg la 15.11.1992. La primirea cererilor sus-menționate, judecătorul învestit cu soluționarea cauzei penale dispune traducerea acestora prin intermediul unui traducător autorizat de Ministerul Justiției, actele fiind anexate la dosar. În ceea ce privește cauzele penale, 36 de documente au fost traduse din limbile minoritare în română și, respectiv, din română în limbile minoritare.
Curtea de Apel Brașov	În cadrul Curții de Apel Brașov au fost identificate cauze în care procedurile în fața instanței s-au desfășurat într-o limbă minoritară (maghiară și italiană), prin traducere simultană de către un interpret autorizat. La Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov au fost identificate două dosare penale aflate în curs de revizuire, în cursul cărora inculpații au solicitat ca procedura să se desfășoare în limba maghiară. În cadrul Tribunalului Covasna, procedurile judiciare se desfășoară în limba română, limba oficială. Cetățenii români aparținând minorităților naționale au dreptul de a vorbi, de a formula cereri și de a lua cunoștință de probele din cauză, scrise sau orale, în limba maternă în fața instanțelor de judecată, în timp ce actele de procedură se redactează în limba română. Părților și subiecților din procedură care nu vorbesc sau nu înțeleg limba română li se oferă, în mod gratuit, posibilitatea de a afla despre probele din

¹ Pentru instanțele care nu au fost menționate în prezenta adresă, acestea fie au comunicat că nu au avut cazuri, fie nu au date statistice, fie datele statistice nu sunt defalcate pe categoria: limbi străine vs. limbi minoritare.

	cauză, de a vorbi și argumenta în instanță, folosind un interpret sau un traducător autorizat. În situațiile în care asistența juridică este obligatorie, suspectului sau inculpatului i se oferă, în mod gratuit, posibilitatea de a comunica prin interpret cu avocatul său pentru a pregăti ședința, depunerea unei căi de atac sau orice altă cerere care are este în legătură cu soluționarea cauzei. Au fost identificate la Judecătoria Sfântu Gheorghe cauze în care procesul în fața primei instanțe s-a desfășurat într-una dintre limbile minoritare folosind interpreți autorizați și în lipsa acestora traducerea a fost asigurată de judecător, grefier sau curator/tutore conform Codului de procedură civilă. La Judecătoria Târgu Secuiesc, în cauzele penale, în care părțile nu vorbeau limba română, fuseseră solicitate serviciile unui interpret autorizat. În cauzele civile, traducerea era asigurată de judecător (până în iulie 2018), grefier sau curator, conform prevederilor Codului de procedură civilă sau de un interpret autorizat. Au existat cauze în Tribunalul Covasna în care s-a cerut traducerea actelor din dosar de către părți, dar încheierile de ședință, procesele-verbale, hotărârile au fost traduse automat pentru părțile aparținând minorităților naționale și care au indicat instanței. că nu știau limba română. Cauzele în care traducerea înscrisurilor în materie civilă a fost solicitată de către părți au fost identificate la Judecătoria Sfântu Gheorghe și la Judecătoria Târgu Secuiesc. Numărul traducerilor efectuate în perioada de referință la Tribunalul Brașov, Tribunalul pentru Minori și Familie Brașov, Judecătoriile Făgăraș, Rupea și Zărnești este de 893.
--	---

	La Tribunalul Covasna nu există asemenea statistici în materie penală. Începând cu 1 februarie 2014, în cazul inculpaților aparținând minorităților naționale, traducerile autorizate ale actelor de sesizare ale instanței (rechizitoriu), în limba maternă, se realizează de către parchetele din cadrul Ministerului Public. Aceste traduceri sunt atașate la dosar împreună cu rechizitoriul și copiile certificate ale acestuia. În perioada de referință 01.01.2017 - 31.12.2018, la nivelul Tribunalului Covasna au fost constatate 989 de dosare penale, inclusiv dosarele aferente, iar numărul de traduceri de înregistrări din dosare a fost de 285, dintre care 149 în anul 2017 și 136 în anul 2018. La Judecătoria Sfântu Gheorghe au fost efectuate 120 de traduceri de înregistrări în materie penală în perioada de referință menționată mai sus. În perioada de referință 1 ianuarie 2017 - 31 decembrie 2017 la Judecătoria Târgu Secuiesc au fost traduse în total 152 de pagini iar în perioada 1 ianuarie 2018 - 31 decembrie 2018 au fost traduse 70 de pagini.
Curtea de Apel Oradea	Curtea de Apel Oradea La Secția I civilă a existat o situație în care procesul în fața instanței s-a desfășurat în limba maghiară, traducerea fiind asigurată de unul dintre membrii completului, conform art. 225 Cod procedură civilă. Tribunalul Bihor În cazul în care cetățenii aparținând minorităților naționale erau implicați în cauze penale și nu cunoșteau limba română, procedura în fața instanței s-a desfășurat în limba maternă a persoanei respective și anume: limba italiană - 7 cazuri, limba turcă - 2 cazuri, limba ucraineană - 1 caz, limba maghiară - 53 cazuri. În ceea ce privește traducerea documentelor din dosarele penale, situația statistică este următoarea: □ Germană: 17 documente traduse în 4 dosare;

- Italiană: 35 documente traduse în 13 dosare;
- Cehă: 11 documente traduse în 4 dosare;
- Maghiară: 116 documente traduse în 43 dosare;
- Poloneză: 6 documente traduse într-un singur dosar;
- Rusă: 4 documente traduse într-un singur dosar;
- Sârbă: 5 documente traduse într-un singur dosar;
- Ucraineană: 6 documente traduse în 3 dosare;
- Bulgară: 7 documente traduse într-un singur dosar;

Tribunalul Satu Mare

La nivelul Secției a II-a civilă, contencios administrativ și fiscal al Tribunalului Satu Mare, au fost identificate doar cauze în care au fost formulate cereri în justiție de către sau împotriva cetățenilor străini care s-au adresat instanței în limba lor maternă (maghiară, ucraineană).

În astfel de cazuri, instanța a dispus traducerea actelor de procedură din oficiu pentru a asigura părții dreptul la apărare, cheltuielile de traducere fiind suportate în ultimă instanță de partea care a căzut în pretenții.

În materie civilă, la Tribunalul Satu Mare au existat situații în care părțile s-au adresat instanței în limba maternă, traducerea fiind asigurată de traducătorul autorizat. În cazuri speciale, în care judecătorul sau un membru al completului de judecată a înțeles limba maternă a părții respective, cu acordul expres al părților sau al reprezentantului legal al acestora, cu respectarea principiului procedurii civile orale și directe, traducerea a fost făcută de judecător. O asemenea împrejurare a fost menționată în încheierea de ședință redactată în limba română.

A fost identificat un singur dosar în care inculpatul, cetățean maghiar, a depus întâmpinare în limba maghiară (care este și limba unei minorități naționale recunoscută în România), instanța a dispus traducerea acestuia din oficiu de către un traducător autorizat. De asemenea, inculpatului i s-a permis să vorbească în instanță în limba maghiară. Traducerea observațiilor sale a fost făcută cu acordul ambelor părți de către președintele completului, care era vorbitor de limba maghiară.

	În materie penală, când procedura în fața instanței s-a desfășurat într-una dintre limbile minorităților naționale, au fost aplicate dispozițiile art. 12 Cod procedură penală, respectiv, părților li s-a oferit, în mod liber, posibilitatea de a se exprima/comunica prin intermediul unui interpret autorizat.
Curtea de Apel Cluj	La nivelul Secției penale și pentru minori au fost identificate 3 dosare în care inculpații, aparținând minorităților naționale, respectiv minorității maghiare, au fost trimiși în judecată. În aceste dosare a fost asigurată prezența unui traducător autorizat pentru audieri și traducerea hotărârii în cauză.
Curtea de Apel Târgu Mureș	La Curtea de Apel Târgu Mureș a existat o singură situație în materie penală în care cererea a fost depusă într-o limbă minoritară recunoscută în România, în care instanța a asigurat traducerea actului în limba română prin intermediul unui traducător autorizat. La Judecătoria Odorheiul Secuiesc, județul Harghita, au existat situații în care au fost depuse reclamații/plângeri într-una dintre limbile minoritare recunoscute de România. În materie civilă, partea care a depus cererea într-o limbă minoritară era obligată să o traducă în limba română; în materie penală, actele de sesizare a instanței sunt depuse și în limba minorității de către parchet. La Judecătoriile Miercurea Ciuc și Gheorghieni, județul Harghita, nu au fost constatate cauze în care cererile/plângerile au fost depuse într-una dintre limbile minoritare recunoscute de România, dar au existat mai multe situații în care părțile au depus acte în limba maghiară care, prin ordonanța instanței, au fost traduse în limba română, de către părți, cu asistența traducătorilor autorizați (în materie civilă) și de traducători desemnați de instanță (în materie penală). În materie penală, actele de sesizare a instanței se întocmesc de către parchet și în limba maghiară. La nivelul Curții de Apel Târgu Mureș și la nivelul instanțelor de competența acesteia (cu excepția Judecătoriilor Sighișoara și Luduș), au existat situații în care cetățenii români aparținând minorităților naționale au comunicat cu instanțele în limba maternă, conform prevederilor din art. 18 alin.2 Cod procedură civilă, respectiv art. 12 alin.2 Cod procedură penală. În acest sens, au fost numiți interpreți/traducători calificați conform

	prevederilor art. 225 alin. 1 Cod procedură civilă, art. 105 Cod procedură penală. La nivelul Curții de Apel au fost identificate 218 cauze în care instanța a desemnat un interpret/traducător autorizat pentru o limbă minoritară recunoscută de România. La nivelul Tribunalului Mureș au existat 84 de dosare în care a fost asigurat un interpret/traducător autorizat pentru o limbă minoritară recunoscută de România. La nivelul Judecătoriei Târgu Mureș au existat 458 de dosare în care a fost asigurat un interpret/traducător autorizat pentru o limbă minoritară recunoscută de România. Au mai fost 4 cazuri în care s-a cerut traducerea actelor din dosar în materie civilă. Au existat 4 cauze la Judecătoria Reghin în care instanța a desemnat un interpret autorizat pentru audierea părților din dosare. De asemenea, la Judecătoria Târnăveni au existat situații în care martorii aparținând minorităților naționale au fost audiați de instanță în limba maternă prin traducător/interpret. La Judecătoria Harghita, părțile și persoanele aparținând minorităților naționale au comunicat în limba maternă în fața instanței de judecată în cauzele în materie civilă, în conformitate cu prevederile art. 225 alin. 1 Cod procedură civilă. În materie penală, traducerea a fost asigurată de un interpret autorizat conform prevederilor art. 12 alin.3 și art. 105 Cod procedură penală. Datele statistice privind traducerea documentelor din dosarele penale sunt următoarele: ✓ Curtea de Apel Târgu Mureș: 180 traduceri ✓ Tribunalul Mureș: 58 traduceri ✓ Tribunalul Harghita: 395 traduceri ✓ Judecătoria Târgu Mureș: 98 traduceri ✓ Judecătoria Reghin: 1 traducere ✓ Judecătoria Sighișoara: 36 traduceri ✓ Judecătoria Luduș: 4 traduceri ✓ Judecătoria Miercurea Ciuc: 590 traduceri ✓ Judecătoria Odorheiul Secuiesc: 64 traduceri ✓ Judecătoria Gheorghieni: 73 traduceri
--	---

	✓ Judecătoria Toplița: 12 traduceri.
Curtea de Apel Iași	La nivelul Judecătoriei Iași au fost înregistrate 2 cauze în materie penală în care procesul în fața instanței s-a desfășurat într-o limba minoritară, și anume în limba maghiară.
Curtea de Apel Ploiești	La nivelul Secției Penale a Tribunalului Prahova au fost identificate următoarele cauze, în care procesul în fața instanței s-a desfășurat într-una dintre limbile minoritare: ▫ Limba maghiară: 1 dosar ▫ Limba rusă: 1 dosar ▫ Limba bulgară: 1 dosar

Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

Biroul Procurorului	Practică
Biroul Procurorului de pe lângă Tribunalul Covasna (populație predominant vorbitare de limba maghiară)	Au fost identificate 137 cauze în care suspectii/acuzații/persoanele vătămate/martorii au fost audiați în accord cu prevederile articolului 105 Cod Procedură Penală ² .
Biroul Procurorului de pe lângă Tribunalul Satu Mare	Procedurile au avut loc într-o limbă minoritară după cum urmează: ✓ Limba maghiară: 12 cauze ✓ Limba ucraineană: 4 cauze ✓ Limba germană: 2 cauze ✓ Limba bulgară: 1 cauză ✓ Limba rusă: 1 cauză
Diracția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism	Au fost identificate 19 cazuri în care au fost emise acte de procedură maghiară și 4 cazuri în care astfel de acte au fost efectuate în limba germană.

² Audiarea prin interpret

(1) Ori de câte ori persoana audiată nu înțelege, nu vorbește sau nu se exprimă bine în limba română, audiarea se face prin interpret. Interpretul poate fi desemnat de organele judiciare sau ales de părți ori persoana vătămată, dintre interpreții autorizați, potrivit legii.

(2) În mod excepțional, în situația în care se impune luarea urgentă a unei măsuri procesuale sau dacă nu se poate asigura un interpret autorizat, audiarea poate avea loc în prezența oricărei persoane care poate comunica cu cel ascultat, organul judiciar având însă obligația de a relua audiarea prin interpret imediat ce aceasta este posibilă.

(3) Dacă persoana audiată este surdă, mută sau surdo-mută, audiarea se face cu participarea unei persoane care are capacitatea de a comunica prin limbajul special. În această situație comunicarea se poate face și în scris.

(4) În cazuri excepționale, dacă nu este prezentă o persoană autorizată care poate comunica prin limbajul special, iar comunicarea nu se poate realiza în scris, audiarea persoanelor prevăzute la alin. (3) se va face cu ajutorul oricărei persoane care are aptitudini de comunicare, dispozițiile alin. (2) aplicându-se în mod corespunzător.

Direcția Națională Anticorupție	Au fost identificate 8 cazuri în care actele de procedură au fost efectuate în limbile maghiară și slovacă.
Parchetul de pe lângă Tribunalul Militar Cluj	A fost identificat un caz identificat în care s-a dispus traducerea unui raport de expertiză criminalistică din limba română în limba maghiară.